Innst. 89 L

(2011–2012)

Innstilling til Stortinget fra Stortingets presidentskap

Innstilling fra Stortingets presidentskap om lov om godtgjørelse for stortingsrepresentanter

Til Stortinget

1. Innledning

I denne innstillingen fremmer Stortingets presidentskap: stortingspresident Dag Terje Andersen, første visepresident Øyvind Korsberg, andre visepresident Per-Kristian Foss, tredje visepresident Marit Nybakk, fjerde visepresident Akhtar Chaudhry og femte visepresident Dagfinn Høybråten, forslag om ny lov om godtgjørelse for stortingsrepresentanter. Loven vil erstatte lov 30. juni 1954 nr. 11 om godtgjørelse til stortingsrepresentanter. I tillegg til regler om stortingsrepresentantenes ordinære godtgjørelse og godtgjørelse under permisjon mv., vil den nye loven også inneholde regler om stortingsrepresentantenes utgiftsgodtgjørelser ved reiser og fravær fra hjemmet, rett til feriepenger, samt etterlønnsordninger.

Presidentskapets forslag til nye regler om representantenes godtgjørelse har sin bakgrunn i arbeidet med ny pensjonsordning for stortingsrepresentantene. Dette arbeidet er basert på en utredning av et utvalg nedsatt av Stortingets presidentskap 8. mars 2007 og ledet av fylkesmann Sigbjørn Johnsen (heretter pensjonsutvalget), som fikk i oppdrag å legge frem forslag til ny pensjonsordning for bl.a. stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer. Utvalget avga sin innstilling til Stortingets presidentskap 9. juni 2009, jf. Dokument nr. 19 (2008–2009). Innstillingen inneholdt ikke bare forslag til ny pensjonsordning for bl.a. stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer, men også forslag om nye regler for etterlønn mv. for stortingsrepresentantene, som det var naturlig å se i sammenheng med pensjonsreglene. I forbindelse med fremleggelsen av Innst. 83 S (2009–2010) om ny pensjonsordning for stortingsrepresentantene mv., signaliserte Stortingets presidentskap at dagens ordninger med etterlønn og ventelønn for stortingsrepresentanter skulle gjennomgås av Stortinget, og at det var grunn til å tro at nye regler om dette ville vedtas samtidig med nye pensjonsregler.

Presidentskapet har fulgt opp dette. Ettersom de gjeldende reglene om stortingsrepresentantenes godtgjørelse mv. er relativt gamle og modne for revisjon, har presidentskapet tatt sikte på å gjøre en fullstendig revisjon av hele regelverket om godtgjørelse til stortingsrepresentantene.

Presidentskapets lovforslag innebærer også at stortingsrepresentantenes ordning med daglige diettpenger (også kalt dagpenger) oppheves. Videre strammer man inn etterlønnsordningen ved representantenes overgang mellom regjering og storting.

Lovforslaget i innstillingen her må ses i sammenheng med presidentskapets forslag til ny forskrift om stortingsrepresentantenes godtgjørelse, jf. Innst. 90 S (2011–2012). Den foreslåtte forskriften vil utfylle bestemmelsene i lovforslaget i innstillingen her, og vil erstatte de gjeldende bestemmelser om stortingsrepresentantenes godtgjørelser (bestemmelsene), fastsatt av Stortinget 10. november 1966 med hjemmel i den gjeldende lov 30. juni 1954 nr. 11 om godtgjørelse til stortingsrepresentanter.

Nedenfor redegjøres det særskilt for presidentskapets forslag om ny etterlønnsordning, og opphevelse av dagens diettordning (punkt 2 og 3). De øvrige bestemmelsene i presidentskapets forslag til ny lov er kommentert i punkt 4.

2. Etterlønnsordninger

2.1 Dagens etterlønnsordninger for stortingsrepresentanter

Stortingsrepresentanter som etter nyvalg ikke fortsetter på Stortinget, får etter dagens regelverk automatisk rett til én måneds fortsatt godtgjørelse. Dersom representanten ikke oppebærer lønns- eller næringsinntekt, pensjon eller lignende, kan det søkes om ytterligere to måneder godtgjørelse, som da skal avkortes mot andre inntekter. Det er ikke hjemmel for å innvilge etterlønn ut over disse tre månedene. Lov 12. juni 1981 nr. 61 om pensjonsordning for stortingsrepresentanter § 7 åpner imidlertid for at tidligere stortingsrepresentanter som ikke har rett til alderspensjon eller uførepensjon, kan tilstås ventegodtgjørelse. Slik ventegodtgjørelse beregnes på bakgrunn av representantens funksjonstid (på samme måte som alderspensjon), og kan tilstås for maksimalt tre år av gangen. I praksis har det vært stilt krav om at mottakeren må være aktivt arbeidssøkende, med månedlig rapportering til presidentskapet. Ventegodtgjørelsen har også vært avkortet mot andre inntekter. Ordningen er å anse som en pensjonsytelse, og gir derfor ikke grunnlag for rettigheter etter folketrygden, f.eks. dagpenger ved arbeidsledighet, når ventegodtgjørelsen opphører. Ventegodtgjørelsen har heller ikke gitt opptjening i pensjonsordningen for stortingsrepresentanter.

2.2 Pensjonsutvalgets forslag til etterlønnsordninger

Pensjonsutvalgets forslag til ny etterlønnsordning fremgår av Dokument nr. 19 (2008–2009) kap. 7 og 9. Utvalget anbefaler å etablere en ordning som skal gi et økonomisk sikkerhetsnett ved avslutning av stortingsvervet, i påvente av nytt arbeid. Utvalget foreslår å gi fratrådte representanter ubetinget rett til en ytelse tilsvarende den alminnelige stortingsgodtgjørelsen i en periode på 3 måneder etter fratredelse (kalt fratredelsesytelse). Deretter skal det på visse vilkår være mulighet for å få etterlønn i inntil 12 måneder, men med avkorting mot annen inntekt. Etter dette skal den det gjelder ha rett til dagpenger ved arbeidsløshet på grunnlag av den mottatte etterlønnen, på lik linje med øvrige arbeidstakere. Dagens etterlønnsordninger, og stortingsrepresentantenes adgang til å søke ventegodtgjørelse, foreslås opphevet.

2.3 Presidentskapets forslag vedrørende etterlønnsordninger

2.3.1 Innledning

Presidentskapet tilrår at det innføres etterlønnsordninger som foreslått av pensjonsutvalget, med mulighet for fratredelsesytelse i 3 måneder, og etterlønn i 12 måneder, men at ytelsene betinger søknad fra representanten. Representantene skal ikke lenger kunne få utbetalt ytelser fra Stortinget etter fratreden som stortingsrepresentant hvis de ikke selv mener de har behov for det og tar initiativ til det. Videre ønsker presidentskapet at ytelsene skal avkortes mot annen lønns- og næringsinntekt, og at det knyttes krav om aktiv arbeidssøking eller relevant utdanning i perioden for etterlønn. Det vises til lovforslaget §§ 8 og 9 om henholdsvis fratredelsesytelse og etterlønn.

I begge de foreslåtte bestemmelsene er Stortinget gitt hjemmel til å fastsette nærmere bestemmelser om avkorting mv. Slike nærmere regler om avkorting og bortfall mv. er tatt inn i forslaget til ny forskrift om godtgjørelse for stortingsrepresentantene § 9, jf. Innst. 90 S (2011–2012).

Både fratredelsesytelse og etterlønn skal innberettes som lønn, og vil således inngå i dagpengegrunnlaget etter folketrygdloven kap. 4. Tidligere representanter som etter etterlønnsperiodene (3 + 12 måneder) fortsatt står uten arbeid, vil således ha grunnlag for å søke om ordinære dagpenger under arbeidsløshet.

2.3.2 Forslag om ny fratredelsesytelse

Presidentskapet er i utgangspunktet enig i at det videreføres en ordning med tre måneder fratredelsesytelse med full lønn. Men siden etterlønn er ment å skulle kompensere for bortfalt inntekt, foreslår presidentskapet – i motsetning til pensjonsutvalget – å innføre regler om bortfall og avkorting av fratredelsesytelse dersom man oppebærer inntekt av arbeid i samme periode. Presidentskapet går derfor inn for at ny ordning med fratredelsesytelse skal være gjenstand for avkorting, og at nærmere regler om avkorting fastsettes i forskrift.

Presidentskapet legger opp til at alle må søke om fratredelsesytelse, også for første måned etter fratredelse. Ytelsen skal, som i dag, tilsvare størrelsen på alminnelig godtgjørelse for representantene. Eventuell tilleggsgodtgjørelse etter § 4 skal ikke gi grunnlag for høyere fratredelsesytelse. Det samme gjelder for stortingspresidentens forhøyete godtgjørelse etter lovforslaget § 3 annet ledd. Fratredelsesytelsen vil gi grunnlag for feriepenger på samme måte som etterlønnsordningen i dag.

Presidentskapet legger til grunn at fratredelsesytelse ikke skal gi grunnlag for opptjening av pensjon etter den nye loven om pensjonsordning for stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer. Se nærmere begrunnelse for dette i Innst. 97 L (2011–2012) om pensjonsordning for stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer. Fratredelsesytelse vil imidlertid gi grunnlag for opptjening av alminnelige

pensjonsrettigheter i folketrygden, på samme måte som personinntekt ellers.

Når det gjelder vararepresentanter, åpner regelverket i dag for at vararepresentanter i visse tilfeller kan tilstås etterlønn i inntil tre måneder, på lik linje med valgte representanter. Ordningen har vært forbeholdt vararepresentanter som møter fast for regjeringsmedlemmer eller for representanter som er avgått ved døden (fast møtende vararepresentanter). I praksis har imidlertid også innkalte vararepresentanter som har møtt over lengre perioder, f.eks. ved langvarig sykdom eller permisjon, blitt innvilget etterlønn når særlige forhold har foreligget. Presidentskapet har i vedtak av 20. november 1997 fastslått at vararepresentanter som har møtt sammenhengende mindre enn 12 måneder i én valgperiode, som hovedregel ikke kan tilstås etterlønn utover én måned, mens vararepresentanter med sammenhengende funksjonstid på minst 12 måneder i én valgperiode, vil kunne tilstås inntil tre måneder etterlønn. Denne praksisen foreslås tatt inn i lovforslaget § 8 annet ledd.

Presidentskapet mener at begrepet «fratredelsesytelse» bør benyttes også for regjeringens etterlønnsordning, og fremmer dessuten forslag om at regjeringsmedlemmer som er stortingsrepresentanter ikke skal kunne motta slik ytelse ved overgang fra regjeringen til Stortinget. Det vises til forslag II i Innst. 90 S (2011–2012).

2.3.3 Forslag om ny etterlønn

Etter lov 12. juni 1981 nr. 61 om pensjonsordning for stortingsrepresentanter § 7, kan det – dersom aldersmessige eller andre hensyn tilsier det – ytes ventegodtgjørelse til avgåtte stortingsrepresentanter. Slik ventegodtgjørelse kan innvilges i høyst tre år om gangen, og kan normalt ikke overstige den alderspensjon vedkommende representant ville vært berettiget til ut fra sin funksjonstid. Ventegodtgjørelse gir ikke pensjonsopptjening eller andre rettigheter i trygdesystemet.

Pensjonsutvalget går inn for å erstatte ventegodtgjørelsen med en etterlønnsordning som ytes i maksimalt 12 måneder, med krav om aktiv arbeidssøking i perioden, og avkorting mot eventuelle øvrige inntekter.

Presidentskapet foreslår å innføre en etterlønnsperiode på maksimalt 12 måneder som tilsvarer 66 pst. av den til enhver tid gjeldende stortingsgodtgjørelse. Etterlønn ytes bare etter at perioden med innvilget fratredelsesytelse har løpt ut. Størrelsen på etterlønnen skal være lik for alle stortingsrepresentanter, dvs. at eventuelle tilleggsgodtgjørelser eller den forhøyete godtgjørelsen til stortingspresidenten, *ikke* skal tas med i grunnlaget for beregning av etterlønn. Etter presidentskapets mening bør etterlønn bare kunne tilstås valgte stortingsrepresentanter og fast møtende vararepresentanter, og ikke innkalte vararepresentanter.

Det foreslås også at Stortinget kan fastsette nærmere regler for bortfall og avkorting av etterlønn mot øvrig inntekt som oppebæres i perioden, slik som for fratredelsesytelse. I motsetning til pensjonsutvalget går presidentskapet også inn for at det kan gis etterlønn i forbindelse med nødvendig relevant kompetanseheving, herunder under ny utdanning, og at det kan stilles vilkår om dette. Nærmere regler om bortfall og avkorting, og krav om aktiv arbeidssøking eller utdanning, foreslås tatt inn i den nye forskriften, jf. Innst. 90 S (2011–2012).

Presidentskapet vil videre foreslå at gjeldende krav om meldeplikt og innsending av nødvendig dokumentasjon på aktiv arbeidssøking videreføres for mottakerne av etterlønn, slik som etter ventegodtgjørelsesordningen i dag. Hjemmel for nærmere retningslinjer om dette foreslås tatt inn i den nye forskriften. Det vises til lovforslaget § 9.

3. Den særlige diettordningen oppheves

3.1 Bakgrunn

Stortingsrepresentantene har i dag en diettordning som utbetales for 330 dager i året. Diettordningen for stortingsrepresentantene er i en del sammenhenger kalt «dagpenger». I innstillingen her benyttes begrepet diett/diettpenger.

Systemet med diettpenger for stortingsrepresentantene skriver seg fra 1954. Begrunnelsen for å innføre slik differensiert godtgjørelse var bl.a. at representanter som hadde sin opprinnelige bopel og virksomhet utenfor Oslo hadde store ekstrautgifter i forbindelse med stortingsvervet, ved siden av at de ikke hadde den samme anledning til å skjøtte sitt yrke utenom Stortinget. Diettordningen ble senest gjennomgått i 2003, jf. Dokument nr. 17 (2002–2003), hvor det ble konkludert med at ordningen skulle videreføres.

Representanter som har bosted lenger enn 40 km fra Stortinget, mottar et beløp tilsvarende den alminnelige satsen for opphold på hybel eller brakke med kokemuligheter, fastsatt i takseringsreglene fastsatt av Skattedirektoratet 17. desember 2010 (for inntektsåret 2010) § 1-2-2, som er kr 189 per dag, og utgjør kr 62 379 per år. Representanter som har bosted nærmere enn 40 km fra Stortinget, får utbetalt en sats tilsvarende fradragssatsen for merkostnader til ett måltid etter takseringsreglene § 1-3-6, som er kr 81 per dag, og utgjør kr 26 730 per år. Beløpene er gjenstand for skattetrekk, og det er opp til den enkelte representant å kreve skattefritak på selvangivelsen for deler av beløpet ut fra opplysninger om faktisk

pendling. De nevnte diettsatsene utbetales automatisk til alle stortingsrepresentanter; enten lav eller høy sats avhengig av bosted.

3.2 Presidentskapets forslag

Presidentskapet anser stortingsrepresentantenes diettordning for å være en særordning som kan gi uheldige signaler, og som kan oppfattes som om representantene har «dobbel diett» når de samtidig er på tjenestereiser og mottar diett i forbindelse med denne. Ettersom den særlige dietten utbetales uavhengig av faktisk antall døgn borte fra egen bolig, gir ordningen også utfordringer når det gjelder skattemyndighetenes krav om dokumentasjon for pendlerreiser. På denne bakgrunn går presidentskapet inn for å oppheve den gjeldende diettordningen og i stedet innføre en ordning hvor hver enkelt representant får utbetalt diett etter påkrav, ut fra faktisk opphold på pendlerbolig. Dette vil tilsvare den ordningen som gjelder for regjeringsmedlemmene. Hver enkelt representant må selv kreve å få utbetalt diettsats for de døgn vedkommende oppholder seg på pendlerbolig.

Diettordningen foreslås fjernet ved at den gjeldende loven om godtgjørelse til stortingsrepresentanter oppheves fra 1. januar 2012, og med den bestemmelsene om stortingsrepresentantenes godtgjørelser vedtatt 10. november 1966.

For å kompensere for bortfallet av diettpengene, som alle stortingsrepresentanter frem til i dag har hatt som et generelt tillegg til godtgjørelsen, vil presidentskapets flertall, alle unntatt medlem Akhtar Chaudhry, foreslå at den alminnelige godtgjørelsen økes tilsvarende den lave diettsatsen, som i dag er på kr 26 730 per år. Flertallet gjør oppmerksom på at denne økningen vil være en rent teknisk endring som etter flertallets mening ikke i seg selv gir grunnlag for høyere godtgjørelse for andre grupper som får fastsatt sin godtgjørelse etter nivået på stortingsrepresentantenes godtgjørelse. Det vises til forslag til vedtak III i Innst. 90 S (2011–2012).

Presidentskapets medlem Akhtar Chaudhry støtter opphevelsen av den gjeldende diettordningen (dagpengene). En opphevelse av diettordningen vil bli erstattet med en ordning hvor representantene vil få kompensert kostutgifter de dagene de er borte fra hjemmet. Dermed mener dette medlem at en kompensasjon for bortfall av dagens diettpenger (kr 26 700) vil bli en reell lønnsøkning. På denne bakgrunn vil dette medlem stemme imot denne kompensasjonen, jf. dette medlems merknad i Innst. 90 S (2011–2012).

4. Merknader til de enkelte bestemmelsene i lovforslaget

Til § 1 Virkeområde og definisjoner

Forslaget § 1 første ledd omtaler hvem loven skal gjelde for, og annet ledd gir nærmere definisjon av hvem som skal anses som fast møtende eller innkalte vararepresentanter. Forslaget lovfester langvarig og fast praksis om at vararepresentanter som møter fast, dvs. møter for stortingsrepresentanter som er utnevnt til statsråder, statssekretærer eller politiske rådgivere i regjeringen, eller for stortingsrepresentanter som er avgått ved døden, skal behandles som alminnelige stortingsrepresentanter når det gjelder godtgjørelser mv. Som innkalte vararepresentanter anses alle andre vararepresentanter som møter over en kortere eller lengre periode.

Til § 2 Stortingets lønnskommisjon

Presidentskapet foreslår å videreføre nåværende regelverk og praksis om fastsettelse av stortingsrepresentantenes godtgjørelse. Forslaget § 2 innebærer en videreføring av den gjeldende godtgjørelsesloven § 1, men med en presisering av at fastsettelse av godtgjørelse skjer etter innstilling fra Stortingets lønnskommisjon. Reglene om lønnskommisjonen er omtalt i Innst. S. nr. 282 (1995–1996) og er hjemlet i bestemmelser om stortingsrepresentantenes godtgjørelser § 1 bokstav a.

I § 2 annet ledd gis presidentskapet hjemmel for å oppnevne medlemmer til lønnskommisjonen, og til å gi nærmere bestemmelser om lønnskommisjonens virksomhet. Det er også tatt inn en regel om at alle medlemmene må være til stede for at lønnskommisjonen skal være beslutningsdyktig. Disse reglene er en videreføring av vedtak nr. III i Stortingets vedtak 21. juni 1996, omtalt i Innst. S nr. 282 (1995–1996).

Til § 3 Stortingsrepresentantenes godtgjørelse

Bestemmelsen gir nærmere regler om stortingsrepresentantenes godtgjørelse. I annet ledd er det slått fast at Stortingets president, som i dag, skal ha samme godtgjørelse som statsministeren.

I § 3 tredje ledd lovfestes godtgjørelsesordningen for innkalte vararepresentanter, hvoretter de gis godtgjørelse for de dagene eller den perioden de er innkalt til å gjøre tjeneste. Dette samsvarer med bestemmelsene § 1 bokstav a siste punktum og er fulgt i fast og langvarig praksis. I forslaget er det også spesifisert at vararepresentanten kun vil få full godtgjørelse for reisedagen hvis reisen til Stortinget varer mer enn seks timer, og påbegynnes senest kl. 18.00 dagen før første møtedag, slik det i dag er fastsatt i bestemmelsene § 8 første ledd. Forslaget innebærer at det utøves et visst skjønn når det gjelder spørsmålet om det var nødvendig for vararepresentanten å reise hjem-

mefra før kl. 18.00 dagen før, fremfor eventuelt å bruke en dag ekstra på hjemreise. Presidentskapet foreslår at dette videreføres.

I § 3 fjerde ledd foreslås at Stortinget gis hjemmel for å gi nærmere bestemmelser om at innkalte vararepresentanter kan gis rett til å beholde godtgjørelsen i perioder der det ikke er møter i plenum, f.eks. om sommeren. Regler om dette foreslås i ny forskrift om godtgjørelse for stortingsrepresentanter § 2, jf. Innst. 90 S (2011–2012).

I § 3 siste ledd foreslås å lovfeste ordningen med at stortingsrepresentantene utbetales godtgjørelse med 1/12 hver måned. Dette er i dag fastsatt i bestemmelsene § 1 a.

Til § 4 Tilleggsgodtgjørelse

I denne bestemmelsen foreslås det en videreføring av reglene om tilleggsgodtgjørelser for visepresidentene og komitélederne, slik dette i dag er fastsatt i bestemmelsene § 2.

Til § 5 Godtgjørelse under permisjoner

Her foreslår presidentskapet å lovfeste hvilken rett representantene har til å beholde godtgjørelsen under permisjoner. Regler om dette, er i dag fastsatt i bestemmelsene § 5. Presidentskapet foreslår i hovedsak å videreføre dagens regler. I § 5 fjerde ledd er det imidlertid foreslått å presisere at det bare kan innvilges godtgjørelse under velferdspermisjoner over 14 dager for en tidsavgrenset periode, og ikke f.eks. «inntil videre», selv om permisjonen er innvilget slik.

Til § 6 Dekning av reiseutgifter mv. på tjenestereiser

Regler om dekning av reiseutgifter er i dag fastsatt i bestemmelsene § 3. Presidentskapet foreslår at det slås fast i loven at representantene har krav på slik utgiftsdekning, og at Stortinget gis hjemmel til å fastsette nærmere regler om dette. Slike regler er foreslått i ny forskrift om godtgjørelse for stortingsrepresentanter § 3, jf. Innst. 90 S (2011–2012).

I § 6 annet ledd åpnes det for at representanter kan be om anvisning av forskudd til dekning av tjenestereiser etter nærmere regler som fastsettes av Stortinget i forskrift. Forslaget erstatter bestemmelsen i den gjeldende loven om godtgjørelse til stortingsrepresentanter § 6. Nærmere regler om dette er foreslått i ny forskrift om godtgjørelse for stortingsrepresentanter § 8 annet ledd, jf. Innst. 90 S (2011–2012).

Til § 7 Dekning av andre utgifter i forbindelse med fravær fra hjemstedet

Stortingsrepresentantene har i dag krav på å få dekket kostnader til én hjemreise per uke, eller to hjemreiser hvis de har barn i alderen 0 til 19 år, jf. bestemmelsene § 4 og pkt. 3 i Regler for reisedekning for stortingsrepresentanter, vedtatt av presidentskapet 11. juni 2009.

Presidentskapet foreslår at denne ordningen videreføres. I lovforslaget § 7 foreslås det at Stortinget gis hjemmel til å fastsette nærmere bestemmelser om dekning av utgifter til pendling, flytting, hjemreiser og andre særlige utgifter i forbindelse med representantenes fravær fra hjemstedet. Regler om dette foreslås i ny forskrift om godtgjørelse for stortingsrepresentanter, jf. Innst. 90 S (2011–2012).

Til § 8 Fratredelsesytelse

Presidentskapet foreslår at dagens ordning med etterlønn, fastsatt i bestemmelsene § 6 første og annet ledd, erstattes av en ny fratredelsesytelse. Forslaget er nærmere omtalt i punkt 2.3 ovenfor, og det vises til omtalen der.

I forslagets § 8 annet ledd legger presidentskapet opp til at den faste og langvarige praksis vedrørende etterlønn til vararepresentanter kodifiseres i lov. Presidentskapet foreslår å presisere at det uansett ikke kan innvilges mer enn tre måneder med fratredelsesytelse i løpet av én og samme valgperiode. For fast møtende vararepresentanter gjelder i utgangspunktet samme regler som for stortingsrepresentantene.

Siste ledd åpner for at Stortinget kan gi regler om bortfall og avkorting av fratredelsesytelsen. Nærmere regler om dette foreslås i ny forskrift om godtgjørelse for stortingsrepresentanter, jf. Innst. 90 S (2011–2012).

Til § 9 Etterlønn

Presidentskapet foreslår at dagens ordning med ventegodtgjørelse etter lov om pensjonsordning for stortingsrepresentanter av 12. juni 1981 nr. 61 § 7 erstattes med en ny etterlønnsordning. Ordningen er nærmere omtalt i punkt 2.3 ovenfor, og det vises til omtalen der.

Etterlønn kan bare tilstås umiddelbart etter at perioden med innvilget fratredelsesytelse har løpt ut. Det kan altså ikke tilstås etterlønn hvis man etter perioden med fratredelsesytelse, eller i stedet for dette, f.eks. har hatt inntektsgivende arbeid, mottatt pensjon e.l.

Til § 10 Feriepenger

Presidentskapet går inn for at dagens regler om feriepenger i bestemmelsene § 6 tredje og fjerde ledd, videreføres, men at satsene settes lik satsene i Hovedtariffavtalen i staten pkt. 7.6. Representantene

får som hovedregel beregnet og utbetalt feriepenger først i januar året etter det året de trer ut av Stortinget.

Satsene i Hovedtariffavtalen er i dag 12 pst. (14,3 pst. for mottakere over 60 år), mens ferielovens sats er 10,2 pst. (12,5 pst. for mottakere over 60 år). Presidentskapet viser til at regjeringsmedlemmene får beregnet feriepenger på bakgrunn av reglene i Hovedtariffavtalen i staten, og mener det gir bedre samsvar med det som gjelder for sammenliknbare grupper at representantene har samme feriepengesats som regjeringen og statsansatte.

Grunnlaget for feriepengeberegningen vil være godtgjørelsen utbetalt i siste kalenderår i valgperioden, inkludert eventuell fratredelsesytelse etter § 8, på samme måte som etterlønn etter dagens regler også legges til grunn for feriepengeberegning, jf. bestemmelsene § 6 tredje ledd siste punktum. Også eventuelle tilleggsgodtgjørelser etter § 4 gir grunnlag for feriepenger, da dette må anses å være en del av arbeidsvederlaget til de representantene som har slike tillegg.

Presidentskapet går inn for å videreføre regelen i bestemmelsene § 6 fjerde ledd annet punktum om at stortingsrepresentanter som ikke fortsetter på Stortinget etter et valg, men som går inn i regjeringen, ikke får utbetalt feriepenger av Stortinget, jf. annet ledd.

I § 10 tredje og fjerde ledd omtales innkalte vararepresentanters rett til feriepenger. Presidentskapet foreslår at disse utbetales feriepenger på siste ordinære utbetalingsdag før avbrytelse av Stortingets forhandlinger før sommeren, slik som vanlige lønnsmottakere får etter ferieloven § 11 nr. 1. Feriepengene beregnes på grunnlag av godtgjørelsen utbetalt foregående år, jf. lovforslaget § 10 tredje ledd.

Presidentskapet går likevel inn for at innkalte vararepresentanter som får beholde godtgjørelsen etter at Stortinget har avbrutt forhandlingene før sommeren, i medhold av lovforslaget § 3 fjerde ledd, ikke skal få beregnet og utbetalt feriepenger, ettersom disse mottar alminnelig stortingsgodtgjørelse i denne perioden. Disse får utbetalt feriepenger først året etter fratreden etter regelen i første ledd.

Fast møtende vararepresentanter følger i utgangspunktet reglene som gjelder for valgte representanter, og omfattes av ordningen med 1/12 godtgjørelse hver måned. De fast møtende vararepresentantene får altså normalt utbetalt feriepenger i januar året etter fratredelse fra Stortinget etter et valg, på bakgrunn av godtgjørelse utbetalt året før. Etter presidentskapets vurdering bør dette også gjelde for fast møtende vararepresentanter som trer ut av Stortinget mellom to valg, dersom de mottar godtgjørelse fra Stortinget om sommeren. Presidentskapet foreslår at fast møtende vararepresentanter som trer ut av Stortinget etter 1. juli et år, først mottar feriepenger i januar året etter, på lik linje med representanter som trer ut av Stortinget etter et valg. Dette foreslås presisert i § 10 første ledd tredje punktum. Fast møtende vararepresentanter som trer ut av Stortinget før sommeren et år, dvs. mellom 1. januar og 30. juni, bør etter presidentskapets mening få utbetalt feriepenger før sommeren det året, basert på godtgjørelsen utbetalt i foregående kalenderår, på lik linje med innkalte vararepresentanter som ikke får godtgjørelse om sommeren, jf. forslag til presisering av dette i § 10 tredje ledd tredje punktum.

I lovforslaget § 10 femte ledd er Stortinget gitt hjemmel for å fastsette nærmere bestemmelser om beregning og utbetaling av feriepenger.

Til § 11 Ytelser i forbindelse med representanters dødsfall i løpet av valgperioden

Presidentskapet går inn for å videreføre gjeldende regler fastsatt i bestemmelsene § 7 og den gjeldende godtgjørelsesloven § 4. Dersom en stortingsrepresentant eller fast møtende vararepresentant dør i løpet av valgperioden, skal de etterlatte utbetales representantens godtgjørelse for hele dødsmåneden og de påfølgende tre måneder. I tillegg dekkes nødvendige utgifter i forbindelse med representantens begravelse.

For en innkalt vararepresentant som dør under reise til eller fra Stortinget eller i perioden vedkommende er innkalt for, dekkes nødvendige utgifter i forbindelse med vararepresentantens begravelse.

Til § 12 Ikrafttredelse og overgangsregler

Loven trer i kraft 1. januar 2012. Fra samme tid oppheves lov 30. juni 1954 nr. 11 om godtgjørelse til stortingsrepresentanter. Bestemmelser gitt i medhold av den loven vil da også oppheves. Den nye forskriften til utfylling av den nye loven, som er foreslått formelt vedtatt med hjemmel i lov 30. juni 1954 nr. 11 om godtgjørelse til stortingsrepresentanter § 1 (jf. Innst. 90 S (2011–2012)), skal imidlertid videreføres under den nye stortingsgodtgjørelseloven, jf. lovforslaget § 12 tredje ledd.

5. Presidentskapets tilråding

Presidentskapet viser til merknadene ovenfor og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om godtgjørelse for stortingsrepresentanter (stortingsgodtgjørelsesloven)

§ 1 *Virkeområde og definisjoner*

Bestemmelsene i loven her gjelder for valgte stortingsrepresentanter og for fast møtende og inn-

kalte vararepresentanter, med mindre det er fastsatt noe annet.

Som fast møtende regnes vararepresentanter som møter for stortingsrepresentanter som er utnevnt til statsråder, statssekretærer eller politiske rådgivere i regjeringen, eller for stortingsrepresentanter som er avgått ved døden. Øvrige vararepresentanter betegnes i loven her som innkalte.

§ 2 *Stortingets lønnskommisjon*

Den godtgjørelsen som i henhold til Grunnloven § 65 tilkommer stortingsrepresentanter og faste og innkalte vararepresentanter, fastsettes av Stortinget etter innstilling fra Stortingets lønnskommisjon, etter reglene fastsatt i eller i medhold av loven her.

Stortingets presidentskap oppnevner leder og to andre medlemmer til Stortingets lønnskommisjon, med en funksjonstid på fire år. Stortingets lønnskommisjon er beslutningsdyktig når alle medlemmer er til stede. Stortingets presidentskap kan fastsette nærmere regler om lønnskommisjonens virksomhet.

§ 3 *Stortingsrepresentantenes godtgjørelse*

Det fastsettes samme godtgjørelse til alle stortingsrepresentanter, med de unntak som fremgår av loven her. Godtgjørelsen fastsettes som et årlig beløp.

Stortingets president tilkommer samme godtgjørelse som statsministeren.

Innkalte vararepresentanter tilkommer samme godtgjørelse som stortingsrepresentantene, for de dagene eller den perioden de er innkalt til å møte. Innkalte vararepresentanter tilkommer i tillegg godtgjørelse for hver dag eller del av dag på mer enn seks timer som er nødvendig for reise til og fra Stortinget, og som faller utenom de dagene representanten møter i Stortinget.

Stortinget kan gi nærmere bestemmelser om at vararepresentanter kan gis rett til å beholde godtgjørelsen i perioder ut over det som følger av tredje ledd.

For valgte stortingsrepresentanter og fast møtende vararepresentanter utbetales den årlige godtgjørelsen med 1/12 hver måned. Innkalte vararepresentanters opptjente godtgjørelse utbetales månedlig.

§ 4 *Tilleggsgodtgjørelse*

Stortingets første visepresident tilkommer en tilleggsgodtgjørelse på 14 prosent av den årlige godtgjørelsen etter § 3 første ledd. De øvrige visepresidentene tilkommer en tilleggsgodtgjørelse på 7 prosent av den årlige godtgjørelsen etter § 3 første ledd.

Lederne for Stortingets fagkomiteer tilkommer en tilleggsgodtgjørelse på 7 prosent av den årlige godtgjørelsen etter § 3 første ledd. Den som fungerer som komitéleder ut over fem dager når komitélederen har permisjon fra Stortinget, tilkommer tilsvarende tilleggsgodtgjørelse som komitélederen for den tid fungeringen varer.

§ 5 *Godtgjørelse under permisjoner*

Under permisjon fra Stortinget beholder representantene godtgjørelsen i inntil 14 dager, med mindre de meddeler at de gir avkall på slik godtgjørelse.

Under svangerskapspermisjon, omsorgspermisjon, fødselspermisjon, foreldrepermisjon og permisjon ved barns og barnepassers sykdom har representantene rett til å beholde godtgjørelsen etter tilsvarende regler som for tilsatte i staten etter arbeidsmiljøloven kapittel 12, folketrygdloven kapittel 14 og reglene i Hovedtariffavtalen i staten om permisjon med lønn ved svangerskap, fødsel, adopsjon, amming og barns og barnepasseres sykdom. Dette gjelder også for innkalte vararepresentanter for den perioden de er innkalt til å gjøre tjeneste, jf. § 3 tredje ledd første punktum i loven her.

Stortingets presidentskap kan etter søknad beslutte at en representant skal beholde godtgjørelsen ut over 14 dager i følgende tilfeller:

a) Ved permisjon på grunn av representantens sykdom eller skade.
b) Ved permisjon til deltakelse på reise som medlem av delegasjon oppnevnt av Stortinget eller Stortingets presidentskap.
c) Ved permisjon for å delta i møter eller utføre andre oppdrag etter oppnevning av Kongen, Stortinget eller et departement.

Ved permisjoner innvilget av velferdsgrunner kan Stortingets presidentskap i særlige tilfeller etter begrunnet søknad beslutte at godtgjørelsen skal beholdes helt eller delvis i en tidsavgrenset periode ut over 14 dager.

Ved søknad om permisjon på grunn av sykdom må sykemelding fremlegges sammen med permisjonssøknaden eller snarest mulig etter at permisjon er innvilget. Dersom dette ikke etterkommes, kan Stortingets presidentskap bestemme at representantens godtgjørelse skal falle bort for den resterende del av permisjonen.

§ 6 *Dekning av reiseutgifter mv. på tjenestereiser*

Representanter som foretar reiser i sammenheng med utøvelsen av stortingsvervet, innenlands og utenlands, får dekket sine reiseutgifter etter nærmere bestemmelser fastsatt av Stortinget.

Representanter kan be om anvisning av forskudd til dekning av tjenestereiser etter nærmere bestemmelser fastsatt av Stortinget.

§ 7 *Dekning av andre utgifter i forbindelse med fravær fra hjemstedet*

Stortinget kan gi nærmere regler om dekning av utgifter til pendling, flytting, hjemreiser og andre særlige utgifter i forbindelse med representantenes fravær fra hjemstedet.

§ 8 *Fratredelsesytelse*

Stortingsrepresentanter og fast møtende vararepresentanter som etter valg ikke fortsetter på Stortinget, kan etter søknad til presidentskapet tilstås fratredelsesytelse tilsvarende månedlig godtgjørelse etter § 3 første ledd, for inntil tre måneder. Tilleggsgodtgjørelse etter § 4, eller forhøyet godtgjørelse til stortingspresidenten etter § 3 annet ledd, inngår ikke i grunnlaget for fratredelsesytelse. Reglene i leddet her gjelder tilsvarende for fast møtende vararepresentanter som trer ut av Stortinget i løpet av valgperioden.

Stortingets presidentskap kan etter søknad beslutte at innkalte vararepresentanter som har møtt sammenhengende i minst 12 måneder i én valgperiode, skal tilstås fratredelsesytelse etter første ledd. I særlige tilfeller kan presidentskapet etter søknad beslutte at innkalt vararepresentant skal tilstås fratredelsesytelse i inntil én måned også ved kortere møtetid.

Fratredelsesytelse kan ikke innvilges for mer enn til sammen tre måneder i løpet av én og samme valgperiode.

Fratredelsesytelsen kan bortfalle eller avkortes mot annen inntekt. Stortinget kan fastsette nærmere regler om dette.

§ 9 *Etterlønn*

Stortingsrepresentanter og faste vararepresentanter som etter valg ikke fortsetter på Stortinget, kan etter søknad til presidentskapet tilstås etterlønn for inntil tolv måneder etter opphør av innvilget fratredelsesytelse. Etterlønnen utgjør 66 prosent av stortingsrepresentantenes godtgjørelse etter § 3 første ledd. Tilleggsgodtgjørelse etter § 4, eller forhøyet godtgjørelse til stortingspresidenten etter § 3 annet ledd, inngår ikke i grunnlaget for etterlønn.

Etterlønnen kan bortfalle eller avkortes mot annen inntekt. Stortinget kan fastsette nærmere regler for dette. Stortinget kan også fastsette vilkår om aktiv arbeidssøking og utdannelse i etterlønnsperioden.

§ 10 *Feriepenger*

Stortingsrepresentanter som etter valg ikke fortsetter på Stortinget, utbetales i januar året deretter feriepenger etter satsene fastsatt i Hovedtariffavtalen i staten. Feriepengegrunnlaget beregnes på grunnlag av godtgjørelsen utbetalt i siste kalenderår i valgperioden, inkludert eventuell fratredelsesytelse etter § 8 i loven her. Leddet her gjelder tilsvarende for fast møtende vararepresentanter som trer ut av Stortinget mellom 1. juli og 31. desember.

Første ledd gjelder ikke for stortingsrepresentanter som trer inn i regjeringen.

Innkalte vararepresentanter får siste ordinære utbetalingsdag før avbrytelse av Stortingets forhandlinger i juni, utbetalt feriepenger etter satsene fastsatt i Hovedtariffavtalen i staten. Feriepengegrunnlaget beregnes på grunnlag av godtgjørelsen utbetalt i foregående kalenderår. Leddet her gjelder tilsvarende for fast møtende vararepresentanter som trer ut av Stortinget mellom 1. januar og 30. juni.

Feriepenger utbetales likevel ikke til innkalte vararepresentanter som etter beslutning av Stortingets presidentskap beholder godtgjørelsen i perioden etter at Stortinget har avsluttet forhandlingene i juni. Disse får beregnet feriepenger etter første ledd, med utbetaling i januar året etter fratredelse som vararepresentant.

Stortinget kan gi nærmere bestemmelser om beregning og utbetaling av feriepenger.

§ 11 *Ytelser i forbindelse med representanters dødsfall i løpet av valgperioden*

Hvis en stortingsrepresentant eller fast møtende vararepresentant dør i løpet av valgperioden, skal de etterlatte utbetales representantens godtgjørelse for hele dødsmåneden samt de tre påfølgende månedene. I tillegg dekkes nødvendige utgifter i forbindelse med representantens begravelse.

Hvis en innkalt vararepresentant dør under reise til eller fra Stortinget eller i perioden vedkommende er innkalt for, dekkes nødvendige utgifter i forbindelse med vararepresentantens begravelse.

§ 12 *Ikrafttredelse og overgangsregler*

Loven trer i kraft 1. januar 2012.

Fra samme tid oppheves lov 30. juni 1954 nr. 11 om godtgjørelse til stortingsrepresentanter.

Forskrift om godtgjørelse for stortingsrepresentanter, vedtatt 8. desember 2011 med hjemmel i lov 30. juni 1954 nr. 11 om godtgjørelse til stortingsrepresentanter § 1, skal fortsatt gjelde etter at loven her har trådt i kraft.

Oslo, i Stortingets presidentskap, den 5. desember 2011

Dag Terje Andersen	**Øyvind Korsberg**	**Per-Kristian Foss**
Marit Nybakk	**Akhtar Chaudhry**	**Dagfinn Høybråten**

www.stortinget.no A/S O. Fredr. Arnesen